

De
HEILIGE
CODES
van de
ANDES

MARCELA LOBOS

AnkhHermes

Oorspronkelijke titel: *The Secred Andean Codes, 10 Shamanic Initiations to Heal Past Wounds, Awaken Your Conscious Evolution, and Reveal Your Destiny*, uitgegeven door Hay House International.

Vertaling Chris Mouwen
Omslag Villa Grafica
Binnenwerk Stampwerk
NUR 728

ISBN 9789020221312
ISBN e-book 9789020221329

© 2023 Marcela Lobos
© 2024 Uitgeverij AnkhHermes, onderdeel van VBK|media, Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden gereproduceerd, op welke manier dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever, behalve in het geval van korte aanhalingen gebruikt in beschouwende artikelen of recensies uiteraard met vermelding van de bron.

Uitgeverij AnkhHermes vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van het papieren boek van deze titel is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

www.ankh-hermes.nl

Voor mijn kleindochter Lina en alle kinderen ter wereld

INHOUD

Voorwoord door Alberto Villoldo	9
Het begin: het ontvangen van mijn eerste Munay-Ki rite	19
1. De Rite van de Heler	37
2. De Banden van Kracht Rite	55
3. De Rite van Harmonie	71
4. De Rite van de Ziener	103
5. De Rite van de Hoeders van de Dag	125
6. De Rite van de Hoeders van Wijsheid	141
7. De Rite van de Hoeders van de Aarde	157
8. De Rite van de Hoeders van de Sterren	175
9. De Rite van de Schepper	191
10. De Rite van de Baarmoeder	205
Het vervolg	221
Bijlage	227
Dankwoord	235
Over de auteur	237

VOORWOORD

door Alberto Villoldo

Mystieke verhalen worden vaak gezien als meerdimensionale (gecompliceerde) spiraalvertellingen in plaats van lineaire verhalen, vooral wanneer ze verwijzen naar ‘nieuwe’ overgangsriten. Paradoxaal genoeg voel ik me geroepen om dit voorwoord te beginnen met een chronologische beschrijving van hoe ik voor het eerst in aanraking kwam met de sjamanistische inwijdingsriten die bekendstaan als de Munay-Ki. Ik hoop dat deze woorden je helpen een duidelijke kaart te vormen voor jouw reis met de ritens.

In de vroege jaren 70 ontving ik een onderzoekssubsidie om de geneeskrachtige planten en geneeswijzen van de sjamanen van het Amazonegebied te onderzoeken. Hoewel ik destijds pas net afgestudeerd was, gaf ik leiding aan een klein onderzoekslaboratorium van de Universiteit van San Francisco, waar ik onderzoek deed naar of we niet alleen psychosomatische aandoeningen, maar ook gezondheid zouden kunnen creëren.

Professor Stanley Krippner had me op dit pad gezet. Ik had samen met hem het boek *The Realms of Healing* geschreven en Krippner moedigde me aan de psychedelische planten te bestuderen die de sjamanen in staat stellen inzicht te krijgen in de onzichtbare wereld en de krachtige struiken en schorsen te onderzoeken die lichaam en brein vernieuwen. Werkend met de sjamanen in het regenwoud hoorde ik van de aloude mysterie-scholen die ooit floreerden in de Andes en die door de inquisitie waren vernietigd. Ik dacht dat die gebaseerd waren op legendes, totdat een vermaarde sjamaan uit de stad Pucallpa, de laatste be-

vaarbare haven van de Amazone, tegen me zei: 'We kunnen spreken met de planten en ze genezen en onderwijzen ons. Maar de Andes is waar de meester-sjamanen zich bevinden.'

Het intrigeerde me. En daarna, begin 1972, kreeg ik tijdens een ayahuasca-ceremonie in het Amazonegebied een visioen van wat een gouden stad leek te zijn. Ah, dacht ik, het legendarische El Dorado, waar zoveel ontdekkingsreizigers naar hebben gezocht. Een week later stapte ik in het vliegtuig naar Lima, de hoofdstad van Peru en daarna ondernam ik een busreis van zeven dagen naar Cusco, de zetel van het Inca-rijk, om te zien of ik een van deze meester-sjamanen kon ontmoeten en iemand kon vinden die wist van de Stad van Goud.

In Cusco vernam ik later dat najaar dat Machu Picchu bekendstond als de Stad van Licht. Tijdens dit bezoek ontmoette ik Manuel Chávez Ballón en raakte ik bevriend met hem. Hij was destijds hoofdarcheoloog in Machu Picchu. Hij sprak met me over een stad die bekendstond als 'Choquequirao' (de Stad van Goud), die nog weinigen hadden verkend. We gingen meteen aan de slag om een expeditie naar deze archeologische locatie te plannen. Mijn sponsors uit de Verenigde Staten wilden dit avontuur graag financieren. Peru werd in die tijd echter beheerst door maoïstische guerrilla's en we hebben de stad toen nooit bereikt. Marcela zou de legendarische Stad van Goud in 2009 uiteindelijk bezoeken, om daarna verder te trekken naar Vilcabamba (de Heilige Plaats), om vervolgens door te reizen naar Espiritu Bamba (de Plaats van de Geesten). Dit waren de vier heilige steden van de Inca's, elke stad verder verwijderd van de stoffelijke wereld van mensen en dichterbij de onzichtbare geestenwereld. Tot nu toe hebben zeer weinig mensen de vier legendarische 'geheime steden' van de Inca's bezocht. Ik ben ervan overtuigd dat die het werkelijke El Dorado zijn, geen met goud bedekte muren, maar de ware schat van de Inca's: de geheime kennis.

Tijdens mijn eerste bezoek aan Cusco vertelde Chávez Ballón me over een expeditie onder zijn leiding naar de Q'ero-gemeen-

schappen, de laatste afstammelingen van de Inca's. De Q'ero waren 500 jaar lang onzichtbaar gebleven voor westerlingen: ze leefden in dorpen boven de 4500 meter, waar de Spaanse veroveraars hen nooit hadden gevonden. Ze spraken perfect Quechua en hielden hun oude gewoonten in stand. Tot de leden van die oorspronkelijke expeditie naar de Q'ero behoorde ook archeoloog Óscar Núñez del Prado, wiens zoon Juan later een vooraanstaand leraar van de Andestradiaties en een persoonlijke vriend zou worden.

In de vroege jaren 70 was het huis van Chávez Ballón in Cuzco een drukke verzamelplaats van inheemse studenten aan de Universiteit van Cusco. Ze hielpen hem met het aanbrengen van muurschilderingen die de ceremoniële kunst van de Inca's weergaven. Hij was hartstochtelijk geïnteresseerd in de iconografie van de oude volkeren van de Andes, de beeltenissen die te vinden waren in weefkunst en keramiek. Plaatselijke boeren brachten hem aardewerk dat ze hadden gevonden toen ze hun land bewerkten. Ze wisten dat ze een maaltijd en een beloning zouden krijgen van de goede dokter die de kunst kopieerde en de kostbare keramiek daarna overdroeg aan het archeologisch museum.

Cháves Ballón zou de komende drie decennia tot aan zijn dood mijn academische mentor zijn. Bij hem thuis zou ik de eerste Q'ero-dorpelingen ontmoeten. Ik herinner me mijn eerste contact met de Q'ero en hoe slecht ik me daarbij op mijn gemak voelde. Waar indianen van de Andes naar de grond keken wanneer je met hen sprak (een onderdanig gebaar dat hun aangeleerd was door de Spaanse veroveraars, de conquistadores, die erop stonden dat iedereen van Europese afkomst werd aangesproken als *wiracocha*, of 'God'), keken de Q'ero je onversaagd recht in de ogen. Ze leken in je ziel te staren, om te ontdekken wie je van binnen was. In het huis van Chávez Ballón droegen de Q'ero hun kleurrijke rode poncho's met daarin geweven het koninklijk zegel van de Inca's. Zij waren de enige bewoners van de Andes die het koninklijk symbool in hun kleding mochten dragen. Toch kledden ze zich, wanneer ze het huis verlieten, in vanillekleuri-

ge poncho's zonder deze kenmerken. Anders zouden mensen hen stenigen, want de Kerk had geruchten verspreid dat deze mannen en vrouwen 'heksen' waren. Een keer zag ik een moeder naar de *paqo's* rennen, met haar baby in de armen, om hen te vragen haar kind te zegenen.

Pas in 1982 ontmoette ik met mijn vriend Américo Yabar de hoge *paqo's* (meest gerespecteerde sjamanen). Américo's familie had een stuk land geërfd van de Spanjaarden waar ook Q'ero-dorpen toe behoorden. Op het familielandgoed dat ooit een enorme omvang had en dat bekend stond als Mullu Marka ontmoette ik Don Manuel Quispe. Hij was de oudste *Alto Mesayok*, hoeder van wijsheid en de persoon die me zou inwijden in de lijn van de wijzen van de Andes.

Don Manuel vergezelde me op talloze expedities door de Andes. Op een dag in het voorjaar van 1995 vroeg hij me mijn beste leerlingen uit te nodigen om zich aan te sluiten bij de sjamanen voor een pelgrimstocht naar de berg Ausumgate. Het jaar daarop trokken twintig van mijn leerlingen te voet en te paard naar het basiskamp bij de Blauwe Lagune. We waren erop voorbereid dat er vijf of tien *paqo's* zouden komen en hadden ook voor zoveel mensen eten bij ons. De volgende dag verscheen Don Manuel met bijna honderd Q'ero-mannen, -vrouwen en -kinderen, die vanuit hun bergdorpen drie dagen lang hadden gelopen om zich bij ons aan te sluiten. We moesten hen helpen om een nieuwe *karpay* (inwijding/rite), de Mosoq of Nieuwe rite, in te voeren.

Zoals vaak het geval is bij sjamanen begrijp je je taak pas wanneer je er middenin zit. Het leek aanvankelijk vreemd dat een groep sjamanen uit de Andes en een verzameling Westerse mystici bijeen zouden komen om de bliksem uit de bovenwereld op te roepen en een nieuwe inwijdingsrite te ontvangen die de hele mensheid ten goede zou kunnen komen.

Ik bedankte Don Manuel voor zijn uitnodiging en voelde me vereerd dat hij zag dat we klaar waren voor deze taak.

'Ik nodigde je uit omdat we iemand nodig hadden om de con-

quistador, de blanke man, te vertegenwoordigen,' legde hij uit. 'Ons volk moet genezen van de wond van de verovering. Van de verkrachting van onze moeders en de ontvoering van onze kinderen. We moeten het zwaard van de verovering begraven.'

Hij wachtte even en keek me aan en ik kon een traan over zijn wangen zien rollen.

'Deze rite is ook voor uw volk,' ging hij verder. 'U en ik maken ze bekend aan de wereld. Maar wij zijn geen van beiden bijzonder, we zijn slechts een instrument van onze tijd.'

Tijdens die buitengewone expeditie, die we gelukkig konden filmen, ontstonden de Munay-Ki en kreeg ik de Andes-bijnaam Chaka-Runa, de 'mensen-brug'. Ik zou een brug worden tussen oude wijsheid en de moderne tijd en de Munay-Ki ritens zouden het instrument zijn.

HET ONTVANGEN VAN DE MUNAY-KI RITEN

Don Manuel deelde alle *karpays* met me en vertrouwde me toe dat ik de eerste niet-indiaan was die hij ooit in zijn spirituele traditie had toegelaten.

'De *karpays* zijn als zaden die je kracht bieden,' legde hij uit. 'Ze zijn te vergelijken met maïs. Als je de korrels diep in je hart plant en ze water geeft met je liefde (*munay*), zullen ze groeien en prachtige grote kolven maïs voortbrengen. Maar je moet deze kracht wel ten goede gebruiken.'

Terwijl ik de *karpays* van Don Manuel ontving, merkte ik dat problemen waarmee ik jaren had geworsteld begonnen op te lossen. Mijn liefde en empathie voor anderen groeiden. Bij de hogere inwijdingen begon ik te begrijpen hoe ik de wereld naar mijn hand kon zetten en hoe hoog de prijs was die je moest betalen om het leven je wil op te leggen.

Ik leerde hoe de hogere ritens je verbinden met een lijn van heilers en sjamanen die voorbij de dood en de tijd zijn, en die beschikbaar zijn om je te helpen je opdracht te vervullen. Samen

verbinden wij de aloude wijsheid met de moderne wereld die dringend een nieuw kompas nodig heeft.

Don Manuel vroeg me om hem te helpen de ritens voor een westers publiek geschikt te maken en om de wijsheid en kracht die bij elke karpay hoort op een eigentijdse manier over te dragen. Aanvankelijk hielden we ons aan de vorm van de Quechua-taal, maar dat vonden we allebei lastig. Mijn Quechua was gênant en zijn Spaans zo goed als niet aanwezig. En ik wilde op mijn hoede zijn voor culturele toe-eigening. Bij de expeditie naar de Ausangate berg waren we het erover eens om de ritens zo zuiver en puur mogelijk, getrouw aan hun essentie, te houden. We legden onze leerlingen uit dat je de ritens aan anderen mag aanbieden wanneer je je kiemen van kracht, van je 'medicijn', ontwikkelt. Je medicijn ontwikkelt zich uiteindelijk zodanig dat je bereid bent het rentmeesterschap van Moeder Aarde op je te nemen en een hoeder van de aarde te worden.

De Munay-Ki ritens zijn bestemd voor een westers publiek en westerse zoekers. En hoewel ik voor het eerst met deze inwijdingen in contact kwam bij de paqo's van de Andes, zijn de Munay-Ki gebaseerd op aloude ritens die in alle culturen voorkomen. De traditionele inwijdingsritens van de Q'ero behoren hen en hun kinderen toe. We moeten respect hebben voor de tradities van de Andes-culturen en rekening houden met hun gebruiken. De Munay-Ki leiden je naar dezelfde bestemming als de oeroude inwijdingsrituelen van de sjamanen, en helpen je de nieuwe kaarten van rentmeesterschap van de aarde te creëren die de moderne wereld nu nodig heeft.

PACHAKUTI EN PACHAKUTEC

Elk kind in de Andes kent de legende van Pachakutec Yupanqui, de zoon van Viracocha Inca.

Toen Pachakutec een jongeman was, belegerde het Chanca-volk de stad Cusco. Zijn vader was de stad uit gevlucht en liet de

jonge Pachakutec achter om de hoofdstad te verdedigen. Volgens de legende reageerde de zonnegod Inti op de gebeden van de jonge prins door de stenen te veranderen in krijgers, die hem hielpen de meedogenloze Chanca's terug te drijven naar hun dorpen aan de overkant van de rivier de Apurimac.

De uitbreiding van het Inca-rijk wordt toegeschreven aan Pachakutec. Het Inca-rijk is het grootste koninkrijk dat Amerika ooit heeft gekend, groter in omvang dan de Verenigde Staten. Ook de bouw van steden in de wolken, zoals Machu Picchu, Choquequirao en Vilcabamba, wordt aan hem toegeschreven. Toen hij in 1471 overleed liet hij een voorspelling achter die zijn terugkeer aankondigde om de wereld te helpen 'herstellen'. Zijn naam betekent dan ook 'schudder van de aarde' of 'degene die de wereld herstelt', en velen geloven zelfs nu nog dat hij terug zal keren om de door de conquistadores aangerichte schade te herstellen.

Pachakuti verwijst naar het geloof in de Andes in een cyclische vernieuwing van de aarde. Elke cyclus brengt zowel schepping als vernietiging. Het cyclische karakter van de seizoenen ontging de wijzen van weleer bijvoorbeeld niet. Zij geloofden ook dat de dageraad van een 'millennium van goud' nabij was aan het einde van de huidige cyclus.

De huidige Pachakuti begon omstreeks het begin van het millennium en voorspelde veranderingen die invloed zouden hebben op de hele mensheid, niet alleen op de dorpsbewoners van de Andes en hun kuddes lama's en alpaca's. De nieuwe cyclus vraagt van mensen om rentmeester in plaats van parasieten van de aarde worden. De zorg voor *Pachamama*, Moeder Aarde, moet voorrang krijgen. Alleen hoeders van de aarde kunnen de toekomstige chaos overleven. Een nieuw soort mensen zal op de wereld verschijnen.

DE VERLICHTE MENS

De Q'ero waren niet onbekend met voorspelling van de nieuwe Pachakuti. Don Manuel Quispe en anderen geloofden dat zij een

rol zouden spelen in het ontluiken van deze nieuwe tijd. Don Manuel was een van de laatst bekende lezers van de *quipu*, een ring van geknoopte koorden waarop de verhalen van het Inca-rijk werden bewaard. En hij herinnerde zich de legenden uit de tijd waarin de Inca's afdaalden van het Titicacameer, de Zee Boven de Wereld.

Don Manuel geloofde dat de nieuwe toezichthouders van de aarde uit het westen zouden komen en hij verwelkomde me hartelijk toen we elkaar voor het eerst ontmoetten in Américo's haciënda. 'Ik heb lang op u gewacht,' zei hij toen we elkaar voor het eerst ontmoetten. Ik was gevleid, maar later begreep ik dat hij over westerlingen in het algemeen sprak en dat ik toevallig de eerste was die hij ontmoette.

Van Don Manuel leerde ik dat je op het gebied van magie en mysterie in dienst bent van een heilige droom die groter is dan jij, ook al ben je er een onmisbaar deel van. Je volgt de tekenen van je lotsbestemming. Don Manuel was hier een meester in. Hij had niet langer logica of redelijke argumenten nodig om hem tot handeling over te laten gaan. Daarom nodigde hij honderd van de paqo's van Q'ero en hun gezinnen uit voor onze ceremonie bij de berg Ausgangate – voor een ontmoeting met de lotsbestemming en om de Munay-Ki ritën te introduceren.

SCHEPPERS EN SCHEPPING

Don Manuel zou de laatste rite, de Rite van de Schepper, of de *Taitanchis Ranti* in de Quechua-taal, zien. We hadden vaak gesproken over hoe deze rite duizenden jaren in vele culturen had bestaan, maar dat het nooit mogelijk was om deze van persoon op persoon over te dragen. Je moest door een bliksemschicht worden getroffen en dat moest je overleven, zo ongeveer wat Don Manuel was overkomen. Of een verblindend licht moest voor je verschijnen, zoals bij de apostel Paulus toen hij in een oogwenk het volledige evangelie ontving.

‘Onze taak in deze wereld is het scheppen van schoonheid en vrede,’ zei Don Manuel eens tegen me. ‘Verschillende religies zeggen dat de schepping compleet is, maar dat is niet zo. Het is aan ons om samen te blijven scheppen. Dat is waar deze rite om gaat.’

Mijn partner Marcela Lobos vergezelde me naar de Ausangate om de negende Munay-Ki rite ‘naar beneden’ te brengen. We werden ingedeeld in groepen van vier, waarbij één persoon in een van de vier richtingen keek terwijl we heilige ruimte openden en de hemelen en de Ouden aanriepen om ons hun zegen en wijsheid te geven.

Daarna begonnen we aan een *despacho*, een mandala van bloemen en graankorrels, voor een ceremonie van dankbaarheid, biddend dat de negende rite aan ons zou worden geschonken. Ik staarde omhoog naar de wolkeloze hemel en sloot mijn ogen, gaf me wat een ogenblik leek over aan de stilte, toen een zachte, ijzige bries langs mijn gezicht streek. Plotseling werden we getroffen door hagelstenen zo groot als kniekers. We renden allemaal voor beschutting, in de hoop dat onze tent overeind zou blijven in de storm. Een paar minuten later, toen we klaar waren met de *despacho* in de tent, klaarde de hemel op en verdween de storm net zo snel als hij gekomen was.

Die middag ontvingen we allemaal de Rite van de Schepper en boden die daarna elkaar aan, zowel indianen als westerlingen, om haar kracht te verankeren in onze middenwereld, terwijl we de opdracht aanvaardden om medescheppers van schoonheid en vrede te worden.

Deze Munay-Ki werd hier geboren, op de Ausangate, en op een of andere vreemde en mysterieuze manier leek het vooraf beschikt.

Er zijn bijna twintig jaar verstreken sinds deze expeditie, en Marcela en ik blijven de Munay-Ki met onze leerlingen delen. Ik heb gezien hoezeer de Munay-Ki zich in haar hart geworteld hebben en hoe zij een frisse visie heeft ontwikkeld op wat de ritens betekenen voor de westerse wereld. Ze heeft de integriteit, de

ethiek en de liefde die vereist zijn om de waarde ervan in deze tijd onder woorden te brengen. Dit is de eerste keer dat ze de ritens in de vorm van een boek deelt, zodat ze een groter publiek met hun krachtige boodschap kan bereiken.

Marcela is in de Andes geboren en heeft vele jaren in de Verenigde Staten gewoond. Ze begrijpt hoe noodzakelijk het is dat deze voorouderlijke wijsheid spreekt tot de mondiale krachten die de wereld van vandaag vormen.

Marcela's visie op en verwoording van de Munay-Ki is diep gevestigd in de kracht van het vrouwelijke, in harmonie en op één lijn met de missie die haar is gegeven door Pachamama. Het verraste me niet toen ze op een dag zei dat er een rite speciaal voor vrouwen is, de Rite van de Baarmoeder. Je zult haar verhaal horen over deze rite en hoe deze vrouwen bevrijdt van hun lijden. Ze zal in dit boek deze uitzonderlijke rite met je delen.

De Munay-Ki kan ons helpen de nieuwe mens te worden die is aangekondigd door de Pachacutti, *homo luminous*, en dit betekenisvolle boek zal je helpen een begin te maken met je eigen reis. De ritens zijn diep helend en ze geven je de kracht om verandering en transformatie in de wereld te brengen. De inwijdingen (ritens) zullen helpen om je diepste wonden te veranderen in een bron van mededogen en te ontdekken waarom je hier bent op deze bijzondere planeet.

In munay,

Alberto Villoldo

Oprichter van de Four Winds Society